602/00

Den 18. september 2000 blev i sag nr. 52.438:

xxxxxxxx xxxxxxxxx xxxxxx
xxxxxxxxxxxxx x
xxxx xxxxxx

mod

Codan Forsikring
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har personforsikringer, garantiløn og flexpension i Codan Forsikring, påstår ved sin advokat selskabet tilpligtet at yde forsikringsdækning efter den 17/8 1998 samt at foretage en konkret vurdering af klagerens erhvervsevne i henhold til forsikringsbetingelsernes bestemmelser herom.

Indledningsvis har selskabet anført, at garantilønpolicen dækker, hvis klageren har mistet mindst 50% af sin generelle erhvervsevne, og at flexpensionen dækker, hvis 2/3 af den generelle erhvervsevne er mistet.

Klageren, der tidligere arbejdede som tjener, meddelte i skrivelse af 15/10 1996 følgende til selskabet: ”Da jeg har skiftet job pr. 1-10-1996 fra Tjener til Kontorassistent, håber jeg meget at dette kan få indflydelse på min forsikring, som vi talte om forleden.”

Så vidt det ses, blev klageren sygemeldt ultimo december 1997, hvilket blev anmeldt til selskabet. Selskabet har ydet forsikringsdækning i perioden fra 1/4 – 17/8 1998.

Klageren er den 13/7 1998 af kommunen bevilliget revalideringsydelse efter aktivlovens § 52 i perioden 17/8 1998 til 30/6 2002 med henblik på gennemførelse af en HF-uddannelse samt uddannelse til ernærings- og husholdningsøkonom.

Af speciallægeerklæring af 8/3 1999 fremgår bl.a.: "**KONKLUSION** Det drejer sig om en 31-årig kvinde, uddannet tjener, der klager over smerter i venstre side af lænden med udstråling til venstre ben. CT-scanning har tidligere vist discusprolaps i lænd på nederste niveau samt en lille frembuling af bruskskiven lige ovenover. Klienten har gennemgået langvarig fysioterapeutisk og kiropraktisk behandling. Neurokirurgerne har ikke fundet indikation for operation. Tilstanden er bedret noget i forhold til for et år siden, men der er fortsat væsentlige symptomer, der udløses ved belastning. Ved aktuelle undersøgelse findes ingen tegn på nervetryk fra discusprolaps, hvorfor jeg er enig i, at der ikke er indikation for operation på lænden. Symptomerne er for nærværende først og fremmest udløst fra venstre bageste bækkenled (sacroiliacaled). Som det er nu er klienten ikke i stand til at klare nogen form for fysisk belastende eller rygbelastende arbejde eller konstant stillesiddende arbejde. Jeg er enig i, at der er indikation for revalidering. Den planlagte uddannelse er uden direkte fysiske belastninger og skønnes derfor relevant. Jeg mener ikke, at tilstanden er varig, der er stadig mulighed for bedring – naturligvis også risiko for forværring. Som det er for øjeblikket mener jeg, at erhvervsevnen er nedsat til i hvert fald under 50%. Behandlingsmæssigt tilråder jeg stabiliserende øvelser til lænd og bækken, styrketræning til ryg evt. manuel behandling af bækkenled, idet det kan forsøges i en periode støtte med bækkenbælte. Såfremt symptomerne fortsætter kan man teoretisk overveje muligheden for stivgørende operation i venstre bageste bækkenled, men for nærværende mener jeg ikke at man skal gå videre med undersøgelser i den retning, som i givet fald vil kræve diagnostiske blokader i venstre sacroiliacaled. Klienten er uarbejdsdygtig i nuværende erhverv. Revalidering under alle omstændigheder indiceret."

Der er, så vidt ses, enighed mellem klageren og selskabet om, at den omstændighed, at klageren kommer under revalidering, ikke i sig selv kan begrunde, at klageren ikke har krav på forsikringsydelser. Selskabet bemærker, at revalidering indgår som ét blandt flere elementer i den konkrete vurdering, som foretages af selskabet. Både klagerens advokat og selskabet henviser til ankenævnskendelse nr. 48.890.

Klagerens advokat gør gældende, at det er klagerens erhvervsevne som tjener, der er forsikret, og at klageren i forbindelse med forsikringens tegning også fik oplyst dette af

assurandøren. Advokaten gør endvidere gældende, at assurandøren også oplyste, at der ville blive udbetalt forsikringsydelse i en eventuel omskolingsperiode. Advokaten henviser til en udleveret brochure. Advokaten gør endelig gældende, at klageren på grund af sygdom er ude af stand til fortsat at skaffe sig indtjening gennem sin hidtidige uddannelse som tjener, og at hun derfor har krav på forsikringsydelse.

Klagerens advokat har i skrivelse af 14/2 2000 til nævnet bl.a. anført: "Til støtte for de anførte synspunkter gøres det overordnet gældende, at det er erkendt af Codan Forsikring og i øvrigt lægeligt dokumenteret, at min klient på grund af sygdommen i bevægelsesapparatet ikke er i stand til – bedømt under hensyn til hendes tilstand og uddannelse som tjener – at tjene hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder, førend hun har gennemført den af Odense Kommune gennemførte revalideringsplan, alternativt indtil det er afklaret om det er muligt at gennemføre denne. Førend revalideringen er gennemført, kan F.D.H. [klageren] ikke skaffe sig indtjening i et andet erhverv, og er dermed uden aktuel lønindkomst. Erhvervsevnen kan tidligst antages for erhvervet i et andet erhverv når den planlagte revalidering er gennemført, alternativt at det er afklaret, at revalideringsmulighederne er udtømte. Der kan ikke af selskabet stilles krav om at fortsatte udbetalinger af forsikringsydelse skal være betinget af, at klageren får tilkendt førtidspension allerede af den grund, at der ikke er hjemmel hertil i vedtægterne. Et sådant krav kan ifølge vedtægternes ordlyd alene stilles, hvis klageren på tidspunktet for erhvervsudygtighedens indtræden var uden beskæftigelse. For så vidt angår kravet om præmiefritagelse gøres tilsvarende synspunkter gældende, dog med den bemærkning, at Codan Forsikring ikke kan stille krav om ansøgning om førtidspension, allerede af den grund at det ikke endnu er afklaret om betingelserne for at søge denne er til stede. Ansøgningen om førtidspension kan først indleveres, alternativt forventes imødekommet når samtlige revalideringsmuligheder er udtømte. Det forhold at min klient er bevilget revalideringsydelse underbygger i sig selv at hun er uden aktuel erhvervsevne, hvilket i øvrigt underbygges af den i sagen foreliggende speciallægeerklæring. Udbetalingen af revalideringsydelse efter aktivlovens § 52 må betragtes som en social ydelse, der udbetales så længe klageren ikke har genvundet sin erhvervsevne i et andet erhverv, jf. principperne i Ankenævnets kendelse af 17. maj 1999 i sag nr. 47.903. Yderligere skal anføres at det må lægges til grund, at formålet med forsikringen har været at garantere min klients lønindtægt, så-

fremt hun som følge af sygdom eller ulykke i en periode ikke var i stand til fremover at skabe sig en indtjening. Det har været meget nærliggende for min klient at gå ud fra, at hun – jf. anvendelse af begrebet 'garantiløn' – havde tegnet en forsikring, der var indrettet således at den udbetaltes indtil min klient var i stand til at skaffe sig en indtjening i et andet relevant erhverv. Af brochuren 'Hvornår skal man sikre sit liv og sin pension?', der fremlægges som bilag 7, fremgår bl.a. følgende: *'Et sikkert og trygt liv afhænger i meget høj grad af en sikker og tryg økonomi. Familien skal kunne klare sig økonomisk. Resten af livet. Fra og med i dag. Hvad der end sker … … …..'* Det har således været nærliggende for min klient at antage, at hun har tegnet en forsikring der garanterer udbetaling af forsikringsydelse så længe hun ikke er i stand til at skabe sig en lønindkomst. Der henvises til principperne i Ankenævnets kendelse i sag nr. 47.418 af 6. maj 1999. Endelig er det som ovenfor anført min klients klare holdning, at hun i forbindelse med forsikringens tegning har fået oplyst, at forsikringen også ville blive udbetalt i en eventuel omskolingsperiode. … Subsidiært gøres det gældende, at Codan Forsikring under alle omstændigheder må anerkende, at klageren er berettiget til udbetaling af 50% forsikringsydelse. … For så vidt angår renter gøres det gældende, at der skal tillægges renter efter FAL § 24 af de ydelser, som måtte tilkomme klageren."

Klagerens advokat henviser til ankenævnskendelser nr. 45.464, 47.676 og 47.795, der bl.a. omhandlede et udbetalingsbilag fra Codan Forsikring.

Selskabet anfører, at der er truffet en konkret afgørelse, bl.a. på baggrund af de underliggende lægelige oplysninger. Selskabet gør gældende, at det er klagerens generelle erhvervsevne, der er forsikret, og henviser til ankenævnskendelser nr. 44.872 og 47.674. Selskabet bestrider, at en sygemelding i det aktuelle erhverv i sig selv kan begrunde forsikringsdækning, når helbredssituationen er blevet stationær.

Selskabet har i skrivelse af 24/3 2000 til nævnet bl.a. anført: "Det er klart, at 'uddannelse og tidligere virksomhed', som fremhævet af klagerens advokat, indgår i vurderingen af det generelle erhvervsevnetab, men udgangspunktet for vurderingen er ikke det af klagerens advokat hævdede (fysisk belastende) tjenerfag, men derimod almindeligt kontorarbejde. Klagerens brev af 15. oktober 1996 fremlægges som **Bilag C**. Heraf fremgår *'Da jeg har skiftet job fra tjener til kontorassistent, håber jeg meget, at dette kan*

få indflydelse på min forsikring …' Som en konsekvens af Bilag C, blev præmien halveret med Codans brev af 15. januar 1997, **Bilag D**. Dette kan tages som udtryk for, at man i en administrativ stilling kan tåle flere helbredsmæssige 'udsving', uden at erhvervsevnen mistes, målt i forhold til det mere fysisk krævende tjenerfag. Som det fremgår af Bilag A, er revalideringsydelsen tilkendt ud fra en forudsætning om, at klageren indtil sygemeldingen arbejdede som tjener. Dette fremgår af sociallæge E.S.'s indstilling af 18. februar 1998, af 'Beskæftigelsessektoren projekt Arbejdsfastholdelse' opsummering af samme dato samt af Odense Kommunes journaltilførsel af 27. marts 1998, (2 første nævnt i Bilag A, den sidste i Bilag 6). Codan ønsker selvfølgelig ikke at fratage klageren hendes revalideringsydelse, men i relation til nærværende sag, har hun ikke dokumenteret, at hun ville have fået den tilkendt, såfremt udgangspunktet for afgørelsen havde været den mere administrativt betingede stilling, klageren de facto havde bestridt siden 1995/96. Sociallæge E.S.'s misforståelse indebærer, at konklusionen i bilag 6, journaltilførsel pr. 1. april 1998: *'E.S. vurderer ikke, at F.H. [klageren] anses for svært erhvervsbegrænset, men anser pgl. for at være moderat erhvervsbegrænset'*, formentlig ville være blevet anderledes således, at klagerens gener i endnu højere grad var bagatelliseret, hvis vurderingen var foretaget ud fra et administrativt arbejde – og ikke tjenerfaget. Den af klageren påberåbte AK 47.903 afgjorde alene, at selskabet ikke uden videre kunne anse revalideringsydelsen som en 'arbejdsindtægt' i relation til TAE-bedømmelsen, men siger intet om, at tilkendelse af revalideringsydelse i sig selv begrunder, at man skulle være uden erhvervsevne. Som det fremgår ovenfor, er det Codans holdning, at tilkendelsen netop er et udtryk for, at man har en erhvervsevne. Det har altid været Codans og det tidligere Hafnias dækningspolitik, at kunderne ikke har krav på GarantiLøn og andre TAE-lignende ydelser, når der kan ske omskoling til fag, som man under hensyntagen til skadelidtes tidligere og nuværende situation med rimelighed kunne forlange at skadelidte påtager sig. Dette er i adskillige ankenævnssager dokumenteret af Codan, blandt andet under AK 47.676. … Det omtalte 'udbetalingsbilag' er ikke en del af klagerens aftalegrundlag."

Selskabet har i skrivelse af 24/3 2000 til nævnet med hjemmel i forsikringsbetingelsernes § 3 D, 5. afsnit, stillet som betingelse for fortsat udbetaling af ydelse pr. 1/4 2000, at klageren tilkendes offentlig pension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder. I selskabets skrivelse hedder det videre: "Jeg er ikke enig med kla-

gerens advokat i, at betingelsen ikke kan stilles *'allerede af den grund, at det ikke endnu er afklaret, om betingelserne for at søge denne (pensionen) er til stede.'* Ved at tildele revalideringsydelse har kommunen jo reelt netop afgjort, at der ikke kan forventes bevilliget førtidspension. Endelig bestrides det, at tegningsassurandøren skulle have udtalt sig som hævdet af klageren. Assurandøren erindrer ikke den konkrete tegning, men har generelt oplyst kunderne, at GarantiLøn dækkede den generelle erhvervsevne, mens der skulle en såkaldt Erhvervsudygtighedsforsikring (et andet produkt, der ikke kunne være tegnet til klageren) til for at dække det specifikke erhverv. Endvidere har han oplyst kunderne, at GarantiLønsproduktet ikke dækkede under revalidering."

Af police af 28/8 1991 fremgår bl.a.: "**GarantiLøn** … Udbetaling sker, så længe forsikredes erhvervsevne er nedsat til 1/3 eller derunder, dog ikke ud over forsikredes død. Hvis forsikredes erhvervsevne er nedsat til mellem 1/2 og 1/3, udbetales ovennævnte ydelser med den procentsats, som svarer til erhvervsudygtighedsgraden."

I forsikringsbetingelserne for garantiløn hedder det: "**§ 3. Dækning ved invaliditet. A. Definition af invaliditet.** Ret til GarantiLøn og fritagelse for betaling af præmie kan indtræde, hvis den forsikredes erhvervsevne nedsættes på grund af sygdom eller ulykkestilfælde, uden at det skyldes forsæt. Nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til – bedømt under hensyn til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Hvis erhvervsevnen nedsættes til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne er der ret til udbetaling af fuld GarantiLøn og fuld fritagelse for betaling af præmie. Hvis erhvervsevnen nedsættes til mellem 1/2 og 1/3, udbetales GarantiLøn med den procentsats, som svarer til erhvervsudygtighedsgraden. Samtidig nedsættes præmien til halvdelen af den samlede præmie for forsikringen. Hvis erhvervsevnen ikke nedsættes med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne, er der hverken ret til udbetaling af GarantiLøn eller fritagelse for betaling af præmie. … **D. Ikrafttræden og ophør for GarantiLøn samt fritagelse for betaling af præmie.** … Hafnia kan gøre ret til fortsat udbetaling af GarantiLøn og fortsat fritagelse for betaling af præmie betinget af, at forsikrede er tilkendt offentlig pension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder, eller – hvis en sådan nedsættelse ikke kan dokumenteres – til halvdelen eller

derunder, og at nedsættelsen udelukkende skyldes sygdom eller ulykke. … Hvis forsikrede på tidspunktet for tabet af erhvervsevnen er uden erhvervsmæssig beskæftigelse, kan Hafnia gøre det til en betingelse for udbetalingen, at forsikrede er tilkendt offentlig pension, begrundet i, at erhvervsevnen på grund af helbredsmæssige forhold er nedsat til halvdelen eller derunder."

Af police af 28/1 1991 fremgår bl.a.: "**HAFNIA FLEXPENSION … PRÆMIEBETALING …** Normale rettigheder ved tab af erhvervsevne: Hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes til 1/3 eller derunder, er der ret til **præmiefritagelse for hele præmien**, se REGULATIV. Udvidede rettigheder ved tab af erhvervsevne: Hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes til mellem 1/2 og 1/3, er der ret til **præmiefritagelse for den halve præmie**, se TILLÆG TIL REGULATIV."

I forsikringsbetingelserne for flexpension hedder det: "**§ 10. PRÆMIEFRITAGELSE VED TAB AF ERHVERVSEVNE SOM FØLGE AF INVALIDITET** Den løbende præmiebetaling bortfalder ved tab af erhvervsevne efter bestemmelserne i Hafnia's regulativ for 'Invalideydelser ved tab af erhvervsevne', dog ikke uden særlig aftale herom, hvis præmiebetalingen skal ophøre senere end ved det 67. år."

Af regulativ for invalideydelser ved tab af erhvervsevne som følge af invaliditet fremgår: "**DEFINITION AF INVALIDITET.** 1. Ret til præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne uden at det skyldes forsæt, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne. 2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til – bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed – at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, alder og køn. … **PRÆMIEFRITAGELSENS IKRAFTTRÆDEN OG OPHØR.** … 6. Selskabet kan gøre ret til fortsat præmiefritagelse betinget af, at forsikrede tilkendes offentlig invalidepension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder."

Af tillæg til regulativ for invalideydelse ved tab af erhvervsevne som følge af invaliditet fremgår: ”**UDVIDEDE RETTIGHEDER VED TAB AF ERHVERVSEVNE.** Rettighederne i REGULATIVET udvides til også at omfatte nedsættelse af erhvervsevne til mellem 1/2 og 1/3. Udvidelsen betales af bonustilskrivning og bortfalder, hvis der ikke kan tilskrives en tilstrækkelig stor bonus. Den gælder for et kalenderår ad gangen og indtil et eventuelt bortfald meddeles. Hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes til mellem 1/2 og 1/3, er der ret til præmiefritagelse for den halve præmie, når nedsættelsen af erhvervsevnen indtræder, mens de udvidede rettigheder gælder. ”

Nævnet udtaler:
Indledningsvis bemærker nævnet, at en forsikringstagers evne til f.eks. i forbindelse med revalidering at gennemgå en uddannelse kan indgå som et element i vurderingen af, hvorvidt erhvervsevnen er nedsat i dækningsberettiget grad. En påbegyndt revalidering er således efter nævnets opfattelse ikke i sig selv ensbetydende med, at erhvervsevnen er højere end f.eks. 1/3.

Klageren har i oktober 1996 meddelt selskabet, at hun har skiftet arbejde fra tjener til kontorassistent, og selskabet har herefter halveret præmien.

Nævnet har gennemgået sagen og finder det efter de foreliggende oplysninger ikke tilstrækkeligt sandsynliggjort, at klagerens generelle erhvervsevne er nedsat med 50% eller mere. Da betingelserne for opnåelse af invaliderente samt præmiefritagelse dermed ikke findes opfyldt, kan nævnet ikke kritisere selskabets afgørelse.

Nævnet finder, at den af klagerens advokat fremlagte brochure ikke kan føre til andet resultat. Nævnet har bemærket, at det såkaldte ”udbetalingsbilag” ikke er en del af klagerens aftalegrundlag.

På det foreliggende grundlag kan nævnet ikke lægge til grund, at assurandøren skulle have udtalt sig som anført af klageren.

Selskabet har med hjemmel i forsikringsbetingelserne med virkning fra 1/4 2000 gjort fortsat forsikringsdækning betinget af, at klageren tilkendes offentlig pension, der svarer til en nedsættelse af erhvervsevnen til 1/3 eller derunder. Det bemærkes, at garantiløn-policen yder dækning, hvis forsikredes erhvervsevne er nedsat til mellem 1/2 og 1/3.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen